

wPers en Voorlichting

Gerecht van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 101/20
Luxemburg, 9 september 2020

Arrest in zaak T-626/17
Slovenië/Commissie

Het Gerecht verwerpt het beroep van Slovenië tot nietigverklaring van de gedelegeerde verordening die bepaalt dat de naam „Teran” op het etiket van Kroatische wijn mag worden aangebracht

In het arrest Slovenië/Commissie (T-626/17) van 9 september 2020 heeft het Gerecht het beroep van Slovenië tot nietigverklaring van gedelegeerde verordening (EU) 2017/1353¹ (hierna: „bestreden verordening”) verworpen. Krachtens deze verordening mag „Teran” onder strikte voorwaarden als benaming van een wijndruivenras worden vermeld op het etiket van in Kroatië geproduceerde wijn.

Het beroep had betrekking op de wijnaam „Teran”, die zowel in Slovenië als in Kroatië wordt gebruikt. Vanaf het tijdstip van de toetreding van Slovenië tot de Europese Unie mocht deze naam voorkomen op de etikettering van bepaalde Sloveense wijnen. Aanvankelijk ging het om een aanvullende traditionele aanduiding die werd geassocieerd met een „in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijn”, namelijk de wijn uit Kras. Daarna werd de naam erkend als beschermde oorsprongsbenaming (BOB).

Aangezien de wijndruivenrasnaam „Teran” ook in Kroatië wordt gebruikt, heeft dit land vóór zijn toetreding tot de Unie zijn bezorgdheid geuit over de vraag of het daarna nog mogelijk zou zijn deze naam te blijven gebruiken voor de etikettering van zijn wijnen, gezien de bescherming die reeds aan de Sloveense benaming was verleend. De Europese Commissie heeft daarom na de toetreding getracht om een onderhandelde oplossing tussen Kroatië en Slovenië te vinden, doch zonder succes. Uiteindelijk heeft de Commissie bijna vier jaar na de toetreding van Kroatië tot de Unie gebruikgemaakt van haar machtiging om een afwijking op het gebied van etikettering toe te staan waardoor BOB's en bestaande etiketteringspraktijken probleemloos naast elkaar kunnen bestaan wanneer een BOB wordt ingeschreven of toepasbaar wordt². Aldus heeft zij de bestreden verordening vastgesteld om de naam „Teran” op te nemen in de lijst van bijlage XV bij verordening nr. 607/2009³, waarin de wijndruivenrassen stonden die geheel of gedeeltelijk uit een BOB of geografische aanduiding bestonden en die bij wijze van uitzondering mochten voorkomen op wijnetiketten. De Commissie heeft de bestreden verordening vastgesteld met terugwerkende kracht tot op de datum van toetreding van Kroatië tot de Unie, te weten 1 juli 2013. Verder blijkt uit deze verordening dat „Teran” als benaming van een wijndruivenras mag worden vermeld op het

¹ Gedelegeerde verordening (EU) 2017/1353 van de Commissie van 19 mei 2017 tot wijziging van verordening (EG) nr. 607/2009 wat betreft de wijndruivenrassen en synoniemen daarvan die op het etiket van wijn mogen voorkomen (PB 2017, L 190, blz. 5).

² Aanvankelijk krachtens artikel 118 undecies van verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten (integrale-GMO-verordening) (PB 2007, L 299, blz. 1) en nadien, sinds 1 januari 2014, krachtens artikel 100, lid 3, tweede alinea, van verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad (PB 2013, L 347, blz. 671).

³ Verordening (EG) nr. 607/2009 van de Commissie van 14 juli 2009 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor verordening (EG) nr. 479/2008 van de Raad wat betreft beschermde oorsprongsbenamingen en geografische aanduidingen, traditionele aanduidingen, etikettering en presentatie van bepaalde wijnbouwproducten (PB 2009, L 193, blz. 60).

etiket van in Kroatië geproduceerde wijn, maar uitsluitend voor de oorsprongsbenaming „Hrvatska Istra” en op voorwaarde dat „Hrvatska Istra” en „Teran” in hetzelfde gezichtsveld staan en dat de lettergrootte van de naam „Teran” kleiner is dan die van „Hrvatska Istra”. Volgens artikel 2 van de bestreden verordening mogen Kroatische wijnen met de Kroatische BOB „Hrvatska Istra” die vóór de inwerkingtreding van de verordening zijn geproduceerd, worden verkocht zolang de voorraad strekt.

Ter onderbouwing van zijn beroep heeft Slovenië onder meer, gelet op de terugwerkende kracht van de bestreden verordening, schending aangevoerd van artikel 100, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1308/2013 – de rechtsgrondslag van de bestreden verordening – en van de beginselen van rechtszekerheid en bescherming van het gewettigd vertrouwen.

Wat in de eerste plaats de rechtsgrondslag van de bestreden verordening betreft, heeft het Gerecht geconstateerd dat de Commissie artikel 100, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1308/2013 inderdaad retroactief heeft toegepast, zonder dat de wetgever daarin had voorzien. Volgens het Gerecht diende evenwel te worden onderzocht of de bestreden verordening door deze retroactieve toepassing een wezenlijk gebrek vertoonde. Het is daarbij tot de conclusie gekomen dat de Commissie geen nieuwe machtiging heeft aangewend voor de periode tussen 1 juli 2013 en 1 januari 2014. Artikel 100, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1308/2013 vormt immers een rechtstreekse voortzetting van een soortgelijke bepaling van verordening nr. 1234/2007, die van kracht en van toepassing was ten tijde van de toetreding van Kroatië tot de Unie⁴.

Vervolgens heeft het Gerecht eraan herinnerd dat de bepaling die de rechtsgrondslag voor een handeling vormt en die de Unie instelling machtigt om de betrokken handeling vast te stellen, van kracht moet zijn op het moment van de vaststelling van die handeling. Bijgevolg was de enige rechtsgrondslag waarop de Commissie zich voor de vaststelling van de bestreden verordening kon baseren artikel 100, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1308/2013. Bovendien plaatsten de betrokken bepalingen van verordeningen nr. 1234/2007 en nr. 1308/2013 geen enkele tijdsclimiet op het optreden van de Commissie. Na te hebben geconstateerd dat de Commissie bij gebreke van territoriale bevoegdheid de bestreden verordening niet had kunnen vaststellen vóór de toetreding van Kroatië tot de Unie, is het Gerecht tot de slotsom gekomen dat de Commissie in overeenstemming met de opzet en de bewoordingen van de betrokken bepalingen heeft gehandeld.

Wat in de tweede plaats het argument betreft dat de Commissie de beginselen van rechtszekerheid, eerbiediging van verworven rechten en bescherming van het gewettigd vertrouwen heeft geschonden door de bestreden verordening terugwerkende kracht te geven, heeft het Gerecht in herinnering gebracht dat het rechtszekerheidsbeginsel zich ertegen verzet dat aan Uniehandelingen terugwerkende kracht wordt verleend, behalve wanneer dat noodzakelijk is voor de met de bestreden handeling nagestreefde doelstelling en het gewettigd vertrouwen van de betrokkenen naar behoren in acht is genomen.

Wat ten eerste het met de bestreden verordening nagestreefde doel betreft, heeft het Gerecht vastgesteld dat deze ertoe strekte de op 30 juni 2013 in Kroatië bestaande wettige etiketteringspraktijken te beschermen en deze praktijken te verzoenen met de bescherming van de Sloveense BOB „Teran”. De verordening streefde dan ook een doelstelling van algemeen belang na, waardoor het noodzakelijk was haar terugwerkende kracht te geven. De Commissie kon de verordening immers niet vaststellen voordat Kroatië tot de Unie was toegetreden en moest zich bij de beoordeling van het bestaan van bijzondere etiketteringspraktijken op het moment van die toetreding plaatsen. Voorts heeft de Commissie, gezien de gevoeligheid van de kwestie, terecht geprobeerd om een onderhandelde oplossing tussen de twee staten te vinden. Tot slot heeft het Gerecht benadrukt dat een dergelijke terugwerkende kracht vereist was om de nodige continuïteit van de wettige etiketteringspraktijken te verzekeren.

Ten tweede heeft het Gerecht nagegaan of de Commissie bij de Sloveense wijnproducenten de gegronde verwachting had gewekt dat Kroatië geen enkele afwijking met terugwerkende kracht

⁴ Artikel 118 undecies, lid 3, van verordening nr. 1234/2007.

zou verkrijgen voor de vermelding van de naam „Teran” op het etiket van de op het grondgebied van Kroatië geproduceerde wijn. Na de betrokken omstandigheden te hebben geanalyseerd, is het Gerecht tot de vaststelling gekomen dat niet kan worden geconcludeerd dat de Commissie nauwkeurige, onvoorwaardelijke en onderling overeenstemmende toezeggingen heeft gedaan. Het heeft eraan herinnerd dat het gelet op de omstandigheden van de zaak noodzakelijk was de bestreden verordening terugwerkende kracht te verlenen. Slovenië heeft volgens het Gerecht niet bewezen dat het gewettigd vertrouwen van de Sloveense wijnproducenten is geschonden door de omvang en de concrete toepassing van de terugwerkende kracht van deze verordening.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106